

**Výročná správa o činnosti a hospodárení
Neziskovej organizácie pre komunitný rozvoj, n. o.
za rok 2019**

A/ Nezisková organizácia v súlade s ustanoveniami svojej zakladacej listiny v roku 2019 poskytovala prostredníctvom svojich členov a priaznivcov služby a prostriedky na vybavenie technickej základne a rozšírenie odbornej spôsobilosti členov, dobrovoľníkov a priaznivcov. Podporila prednáškovú činnosť a praktické výkony viacerých odborných zákrokov. Svoju aktivitu vykonávala najmä na nasledovných činnostiach:

1.)V období od 11 – 16.6.2019 sa Mgr. Michal Budaj z Neziskovej organizácie pre komunitný rozvoj n. o. zúčastnil európskeho stretnutie absolventov programu Professional Fellows, počas ktorého bolo možné utužiť väzby z predstaviteľmi zahraničných organizácií z občianskeho sektora.

2.) Mgr. Michal Budaj z Neziskovej organizácie pre komunitný rozvoj n. o. sa podieľal ako kurátor na výstave „Országovci – Príbeh zabudnutej slovenskej elity“, ktorá sa konala v termíne 10 - 22. júna 2019 v priestoroch Poľského inštitútu v Bratislave, Nám. SNP 486/27, 811 01 Bratislava – Staré Mesto. Vernisáž výstavy uviedol Andrej Čierny – riaditeľ o.z. Antikomplex.sk, moderovala Soňa Gyarfašová– RTVS (Držiteľka Výročnej ceny Literárneho fondu za novinársku tvorbu). Otvárací príhovor predniesol p. Jacek Gajewski – riaditeľ Poľského inštitútu v Bratislave. Následne s príhovorom vystúpila p. Elena Pätoprstá - vicežupanka Bratislavského samosprávneho kraja a za ňou p. Zuzana Aufrichtová–starostka Miestneho úradu Bratislavy - Staré Mesto. p. Michal Budaj – kurátor výstavy a riaditeľ Neziskovej organizácie pre komunitný rozvoj predniesol okrem krátkeho príhovoru aj autorský výklad k jednotlivým exponátom výstavy. Záverom vystúpila pani Ľuba Frašťacká, (dcéra Rudolfa Frašťackého), ktorá celý vstup uzavrela príhovorom za rodinu Országhovcov. Akciu hudobne doprevádzala hra na husliach v podaní Mareka Končeka.

Výstava predstavila pôsobenie a prínos elitnej slovenskej rodiny Országhovcov v období 19. a 20. storočia v rámci rôznych spoločenských pomerov (monarchia – život rodiny do roku 1918, Prvá republika 1918-1939 , Slovenský štát 1939-1945 ako aj život po druhej svetovej vojne – po roku 1945). Predstavení boli aktívny

členovia rodiny v politickom, národnom a spoločenskom dianí (olejkárstvo, Matica slovenská, textilný závod Slovenka, lanovka na Lomnický štít, politické pôsobenie za prvej republiky, odboj, Vianočná dohoda, Krajinský úrad v Bratislave, Memorandum odbojovej skupiny Flóra...), ako aj medzinárodnom kontexte (podnikanie v Rusku, ruské légie, obchodný dom - bratia Országh vo Varšave, exil v Kanade, the Metropolitan Trust Company, Council of Free Czechoslovakia...). Rodina Országhovcov je silne previazaná s regiónom Turca a obcou Laclavá (hmotné dedičstvo predstavuje napr. kúria Országhovcov v Laclavej zapísaná v pamiatkovom fonde SR pod číslom 530/1, budova sýpky pôvodne tvoriaca súčasť väčšieho komplexu veľkostatku, neogotická pohrebna kaplnka Országhovcov pri kostole Polík).

Výstave predchádzal dlhodobý primárny medzinárodný výskum (Slovensko, Poľsko, Nemecko, Rakúsko, Rumunsko, Česká Republika, Kanada, USA...) ktorých zahŕňal štúdium historických artefaktov, archívnych dokumentov, fotografií, ako aj výpovedí potomkov tejto rodiny a ľudí, ktorí s nimi prišli do styku. Výskum ich politických, spoločenských a národných aktivít stále trvá. Na výstave boli zapožičané predmety z rôznych inštitúcií a zbierok, či už verejných (napr. Slovenská národná galéria, Slovenské národné múzeum, Slovenské národné literárne múzeum) alebo súkromných.

Na výstave „Országhovci – Príbeh zabudnutej slovenskej elity“ boli vystavené rôzne cenné historické artefakty – originálne historické fotografie (napr. fotografia Jozefa Országha na návšteve v rodine prezidenta I.ČSR Tomáša Masaryka v ich rezidencii na Bystričke, spolu s Alicou Masarykovou, Eduardom Benešom a jeho manželkou paní Benešovou...), listiny (napr. dokumenty viažúce sa k obchodnému domu Bratia Országh vo Varšave, diplomy, pasy, vyznamenania, korešpondencia s Alicou Masarykovou, Johanessom von Thurn und Taxis, Ottom von Habsburg...), osobné predmety (napr. švajčiarske hodinky, hodvábná šatka, šperky – brošne, náramok, obrúčka), obraz krajinského prezidenta JUDr. Jozefa Országha od Milana Thomku Mitrovského, osobný zápisník Jána Országha viazaný v koži, originálne historické fotoalbumy z pozostalosti Országhovcov, knihy (napr. výtlačok knihy Slovensko od Karola Plicku prvé vydanie z roku 1937), olejkárske predmety (umývadlo, počítadlo, olejkárska skrinka, palice, kufor) a iné (napr. detský porcelán, ...). Z Laclavej bolo odprezentované hmotné dedičstvo prostredníctvom veľkorozmerných fotografií (kúria v Laclavej, neogotická kaplnka na Políku) osobná korešpondencia Országhovcov z Laclavej, drôtovaný džbán, vstupné drevené i kované vchodové dvere do Láclavskej kúrie, fotografická reprodukcia obrazu Augusty Országhovej od M. T. Mitrovského, z pôvodného inventáru kúrie, kachlica s gryfmi z obdobia historizmu, krabička od francúzskej kozmetiky, vysvedčenie Juraja Országha z ľudovej školy v Laclavej, historické knihy, detské obrázky...

Najvzácnejším artefaktom však bola „špionážna kefa“ Rudolfa Frašťackého - krycím menom Dr. Robert Frey (1912-1988) do ktorej ukladal správy o dianí najmä na Slovensku na mikrofilmoch ktoré boli doručované spojeneckým zastupiteľstvom vo Švajčiarsku. Rudolf Frašťacký bol tiež signatárom Vianočnej dohody, ktorá bola základným dokumentom pre Slovenské národné povstanie. Najdôležitejšou správou ktorú Rudolf Frašťacký preniesol do Švajčiarska bola správa o koncentračných táboroch v Auschwitz – Birkenau (tzv. Auschwitz Protocols). Jedná sa o správu svetového významu. Rudolf Frašťacký bol manželom dcéry krajinárskeho prezidenta JUDr. Jozefa Országha – rodáka z Laclavej.

3.) Sprievodnou akciou k výstave bolo aj uloženie pamätného kameňa Stolpersteine, ktorý vytvoril nemecký umelec Gunter Demning pre rodáka z Laclavej - Ing. Jána Országha. Kameň osadil akademický sochár Filip Šicko pred budovou Úradu vlády v Bratislave dňa 12.10.2019. Jedná sa o trvalú inštaláciu.. Akciu hudobne doprevádzali husľové vystúpenia. Moderoval Andrej Čierny, príhovor o Jánovi Országhovi predniesol Michal Budaj. Počas ukladania Stolpersteinu bol na plote Úradu vlády umiestnený banner, ktorý priblížil prínos Jána Országha. Text vypracoval na základe historického výskumu Michal Budaj, do angličtiny text preložila prekladateľka Zora Ličková, portrét nakreslil akademický maliar Andrej Augustín. Kyticu k pamätnému kameňu dala položiť a prezidentka Slovenskej republiky, občania obce Laclava, rodina Gen. Wiesta,.. Finančne podujatie podporili obec Kláštor pod Znievom a RKC farnosť Slovenské Pravno. Úrad vlády povolil po kolaudácii plotu ponechať informačný banner na mieste po dobu 3 týždňov. Okoloidúci tak mali možnosť dozvedieť sa viac o našom významnom rodákovi. Náklady na obstaranie Stolpersteinu uhradil Miestny úrad Bratislava - Staré Mesto z grantu pre kultúrnu činnosť

4.)V dňoch 26.10-27.10.2019 sa zúčastnil vzdelávacieho stretnutia slovenských absolventov programu Professional Fellows. V rámci stretnutia si mali účastníci možnosť vymeniť osobné skúsenosti, prebiehali diskusie a prednášky. Vzdelávacie blok bol konaný pod vedením amerického mentora Briana Silvu.

Členovia a sympatizanti – dobrovoľníci Neziskovej organizácie pre komunitný rozvoj vykonali prednášky a rozhovory na tému všeobecných informácií o historických skutočnostiach vývoja v regióne Turiec medzi laickou verejnosťou.

Mgr. Michal Budaj v spolupráci s dobrovoľníkmi našej neziskovej organizácie získali artefakty na zorganizovanie výstavy „Országhovci – zabudnutá slovenská elita“ konanej v mesiaci júl 2019 v Poľskom inštitúte Bratislava.

B/ Ročná závierka bola vykonaná v jednoduchom účtovníctve a obsahuje nasledovný pohyb finančných prostriedkov:

Rok 2019 bol rokom možnosti prijať 2% z odvedenej dane fyzických a právnických osôb na účet n. o. Naša nezisková organizácia pre rok 2019 nespĺňala kritéria pre príjem týchto prostriedkov.

Príjmy z pripísaných bankových úrokov v roku 2019 neboli žiadne.

Nárast investičného majetku v hodnotenom období nezisková organizácia nevykonala.

Finančné výdaje n. o. boli:

Sumu 473,88 EUR, nákup materiálu a služieb na prípravu a vykonanie vyššie uvedené podujatia. Finančné výdaje neziskovej organizácie za rok boli celkom 1.295,76 EUR. Z toho bol prijatý príspevok na činnosť v sume 245,00 EUR ostávajúcu časť finančných výdajov v sume 1.050,76 EUR hradil zakladateľ z súkromných prostriedkov.

C/ Nezisková organizácia nemá povinnosť svoju ročnú závierku overiť audítorom

D - E / Rok 2019 bol rokom bez možnosti prijať 2 % z odvedenej dane fyzických a právnických osôb na účet n. o.

Jej príjmy z pripísaných bankových úrokov neboli v roku 2019 žiadne.

F/ Nefinančné výdaje – odpisy a podobné účtovné operácie nezisková organizácia nevykonala.

G/ V roku 2019 neboli konané žiadne zmeny v zložení riadiacich a výkonných orgánov Neziskovej organizácie pre komunitný rozvoj n. o.

H/ V roku 2019 bolo na rokovaní Správnej rady neziskovej organizácie pre komunitný rozvoj bol určený ako prijímateľ podielu zaplatenej dane z príjmu fyzických a právnických osôb Mgr. Michal Budaj, riaditeľ neziskovej organizácie.

Ad 3/ Prerokovanie návrhu rozpočtu na rok 2020

Návrh rozpočtu predniesol riaditeľ n. o. Mgr. Michal Budaj, riaditeľ neziskovej organizácie a po jeho prerokovaní bol návrh jednomyselne schválení.

Po vyčerpaní všetkých bodov programu riaditeľ n. o. Mgr. Michal Budaj rokovanie ukončil.

Výročná správa je zverejnená a je verejne prístupná v sídle neziskovej organizácie.

V Martine 30.01.2020

Zapísal Maroš Budaj